

Štev. 10.

V LJUBLJANI, v sredo 10. marca 1915.

Leto II.

Nenadejani naskok nemškega kora na poljsko mesto Prašniš, v katerem so Nemci zajeli 10.000 Rusov in 6 poveljnikov.

17. pešpolk — železni polk.

Spoznali sedaj so sovražniki naši,
kako se vojskuje slovenski vojak:
Nevstrašeno, drzno, pogumno kot levi,
nihče bojazljivec, a vsak je junak.

Galicija videla zmage je slavne,
na Ruskem smo bili krvavi mnog boj,
in lavorjev venec nam čelo je venčal,
umikal se plaho sovragov je voj.

V visokih Karpatih je vihra besnela,
topovi so rjuli in bruhalo smrt,
bljuvali šrapneli, kopale granate,
in vse naokoli bil smrtni je vrt.

Kdo tam bojeval se je, kdo zmagoval je,
le prašajte, slišali boste povsod:
To bili pogumni slovenski so levi,
ki tam proslavili naš skromni so rod.

Na sto je bojiščih že tekla kri naša,
in dobro poznajo sovragi nas vsi —
še nosimo puške, in bomo borili
za slavo do zadnje se kaplje krvi.

Da hrabri smo fantje in čast vse armade,
nam rekel visoki je sam general —
ko nam je čestital po zmagi sijajni
in polk naš železni je častno nazval.

Še zmeraj smo tukaj kot prvi dan hrabri,
in ni je moči, ki bi zmagala nas —
ševariši moji vi, naša bo slava
glasila od ust do ust večni se čas.

Fr. K., korporal 17. pešpolka.

Gheel, mesto blaznikov.

Nedaleč Antverp leži tiho in lepo belgijsko mesto Gheel. Ni ga na svetu takega mesta: saj je Gheel edina velika, prostrana občina blaznikov. Ta državna naprava obstoja že iz dobe Karla Velikega, torej že dolgih dvanajst stoletij. Že 1200 let ni ondi družega prebivalstva nego ti, ki jim je narava vzela razum, in pa kmetje, ovčarji, krojači in tkalci, ki so obenem strežniki blaznikov, njihovi tolažitelji in tovariši. V tej edini, prav posebni občini se zdravi in bolniki med sabo nič ne razločujejo, nego se vzajemno popolnjujejo v pitoreskno, še nikjer videno sliko čudovitega ljudskega bratstva.

Blazniki niso zaprti po posebnih hišah — izvzemši nekaj težjih izjem — nego se gibljejo svobodno po ulicah med svojimi strežniki in strežnicami ter zahajajo neomejevani v vse javne hiše in prostore v enakih oblekah, kakor jih imajo drugi meščani. Štirideset generacij je že preživelo tukaj le v družbi blaznikov in navadili so se nanje tako, da si Gheelci ne morejo misliti življenja brez blaznikov. Na vsem svetu ni boljših in spretnejših strežnikov, kakor jih imajo belgijski blazniki pri blagosrečnih Gheelcih. Izborni psihijatri so, poznajo duševne bolezni vseh vrst, in vlada, ki je hotela ta starodavni sistem izpremeniti v modernega, je svojo namero vselej opustila, ker praksa veleizkušenih Gheelcev je najlepši dokaz pravilnega ravnanja z blazniki. Gheelci se blaznikov prav nič ne boje, niti jih ne zaničujejo ali celo smešijo, kakor se godi navadno, nego občujejo z njimi z globokim sočutjem in očarjujočo prijaznostjo. Včasih so v zapadnih evropskih deželah postopali z blazniki okrutno in gnusno, saj so smatrali blaznike za „od Boga zaznamovane“ ali celo „od hudiča obsedene“ grešnike. Priprosti tkalci gheelski pa so od nekdaj ravnali z blazniki kot radovoljni zdravniki in dobrotniki. Nad tisočletna tradicija je rodila tu nekaj družaben čudež. Kakor je v nekaterih krajih zgodovinska

tradicija čipkarstvo, v drugih urarstvo, v tretjem brušenje dragih kamnov ali nabiranje steklenih perl, tako je v gheelskem kraju blizu Antverp zgodovinska tradicija oskrbovanje blaznikov obeh spolov.

V Gheelu živi okoli 13.000 prebivalcev v približno 700 domih in vsaka rodbina ima enega (ali dva) od države pridelnega „prijatelja“. Vsakega novega gosta sprejmo slavnostno ter ga smatrajo nato za družinskega člana. Blaznik pomaga v hiši, na paši ali na polju, toda le prostovoljno, v svojo zabavo ali uteho. Silijo k delu nikogar. Zvečer kramlja vsa družina za isto mizo, pije, puši in se zabava.

Čudovito je, kako spretno in nežno znajo ti priprosti ljudje reagirati na vsak pojav blaznosti pri „prijatelju“. Tak oskrbnik ve docela natanko, kdaj in zakaj se pojavi napad blaznosti, a on ga zna tudi temeljito — nikdar z nasiljem — le psihološko pomiriti.

Na primer: Krojač Martinot je dobil v oskrbo blaznika Yvona, ki je grozil neprestano, da si vzame življenje. Krojač je Yvona nekaj dni opazoval in proučeval,

Rumunska deklica v svoji tipični narodni noši.

nekega večera pa mu je dejal: „Poslušaj, Yvone, ti mi vedno groziš, da se usmrtiš. Veš, da imam teh tvojih groženj že dovolj! Če že na vsak način nočeš več živeti — prosim!“ ... In odprl je okno na iztežaj. Okno pa je bilo nizko pri tleh in za vsak slučaj je bilo spodaj postlano s slamo in senom. — „Da, a gotovo bi si zlomil tilnik!“ je odgovoril prestrašeni blaznik, ki mu je mirnost in odločnost Martinotova imponirala. — „Seveda si zlomiš tilnik! Ubiješ se popolnoma. To pač drugače ne gre,“ je dejal smehljaje krojač. „Prosim te le, da mi ne kričiš, če te bo bolelo, ker zdaj grem pravkar večerjat in hočem nato v miru popuštiti svojo pipo!“ — Blaznik je za hip zabodeno ogledoval krojača, potem je stopil k oknu in ga zaprl. „Tudi jaz sem že lačen,“ je dejal, „in grem s tabo.“ In od tega večera je bil mir.

Rešiti blaznika fiksne ideje, neprestano ga mučeče misli, je gheelskim občanom igrarica. Pri neki ženi je stanoval blaznik, ki je trpel na popadih besnosti. Nekega popoldne, ko je sedela mati sama doma z otrokom v naročju, je blaznik zgrabil dolge škarje in planil z njimi na ženo. Ta pa se ni ustrašila, nego je dvignila dete ter ga nastavila škarjam, obenem pa je stopala

energično proti blazniku tako dolgo, da ga je zatlačila do kota za vrati, kjer je stal stol. Blaznik, ves zbežan, je sedel, žena pa mu je položila jokajoče dete v naročje in se odstranila. Blaznik je spustil škarje na tla, držal otroka, ga božal, ujčkal in zibal na kolenih. Kmalu mu je začel celo peti. In napad je bil odbit.

Taki dogodki so seveda le redki. Bolniki, ki jih nihče ne draži, se kmalu navadijo mirnega in tihega življenja ter se podajo docela v harmonijo z življenjem gheelskih občanov. Če se je nadejati pri bolnikih hujšega napada besnosti, jih odvedejo spretno ven na polje ali na pašo, kjer se odigra vse v miru in brez nevarnosti. Včasih seveda kaj razbijejo, včasih se pode za ovčami, a po napadu se umire ter se vrnejo domov v prijateljski slogi in mirnem razgovoru. Neredko se zgodi, da ostane blaznik v Gheelu še po svojem ozdravljenju; navadil se je družine in noče se ločiti od nje. Zlasti imajo radi otroke, od katerih se srečno ozdravljeni gostje za nič na svetu ne morejo odtrgati.

Kako se ženijo v Maroku.

Znameniti angleški potovalec-raziskovalec Edvard Westermarck je izdal knjigo „Svatbeni običaji v Maroku“, ki podaja čisto neznane stvari. V teh starih saracenskih običajih je mnogo zanimivega, tipičnega, pa tudi komičnega in groteskno smešnega. Ker je zdaj Maroko v žarišču svetovnega zanimanja, saj so Maročanje deloma za Francoze, deloma proti njim, bodo odkritja Westermarckova zanimala tudi naše čitatelje.

Maroko leži ob severnozahodni obali afričanskega baš nasproti Španiji ter si leži Gibraltar v Španiji in Tanger v Maroku vis-a-vis. Največje mesto je Fez (okoli 65.000 prebivalcev) in leži v vznožju gorovja Atlas. V Fezu sodelujejo pri vsaki svatbi zamorke, ki imajo nalogo nevestino sobo slavnostno okrasiti in nalepotiti ženin in nevesto za poroko. Najprej okrase ženin in nevesto ter ju pripeljejo v skupno sobo, kjer se resno porazgovorita o bodočem skupnem življenju. Nato zgrabijo zamorke ženin, ga slečejo do golega ter ga iznova oblečejo v že pripravljeno žensko obleko. Tako oblečeni ženin mora sesti na tla, položiti roke skromno na kolena, govoriti z visokim „ženskim“ glasom ter se vobče vesti kakor bi bil dekle. Obenem zgrabijo druge zamorke nevesto ter jo preoblečejo v moško obleko; naslikajo ji pod nos celo brke ter jo nato odvedejo k ženinu, ki čaka v ženski toaleti. Tam mora nevesta z nizkim „moškim“ glasom ukazati ženinu, da mora vbodoče svojega moža poslušati, delati samo to, kar mu bo velevalo ter biti sploh koristen člen domačnosti. Tako mora tudi žensko zakonsko zvestobo strogo varovati ter skrbeti kot mati za dobro vzgojo otrok, če jih dobi. Nato začne govoriti preoblečeni ženin nevesti, da mora skrbeti kot mož za vse čednosti, ki so potrebne dobremu zakoncu. Govorita torej baš nasprotno: kar bi moral povedati on njej, pove ona njemu ter narobe. Seveda ima pri tem razgovoru vsa družba veselo zabavo ter se vsi krohotajo. Ko je doigral ženin nevestino ulogo, nevesta pa ženinovo, ju zamorke zgrabijo iznova ter ju zopet preoblečejo v pravo obleko. Zdaj pa se začne nova čudna ceremonija. Da bi ostala na bodočem domu žena močnejša ter bi imela vso veljavo kot gospodinja, mora svojega bodočega soproga trikrat nalahko suniti s šolnom v obraz. Često pa se zgodi, da ženin nevesto prehititi ter jo za šalo nekolikokrat s palico udari po zadnji plati

telesa. Tako si zagotovi baje svoje gospodstvo in svojo vlado na svojem domu.

V Maroku je vera, da najdejo svatbene družice še istega leta svojega ženina; zato hočejo biti vse Maročanke čim preje in čim večkrat nevestine družice. Nevesta mora torej izmed mnogih ponudb izbirati; seveda izbere vsaka nevesta zlasti sorodnice in najboljše prijateljice.

Preden ostavi nevesta v spremstvu družic rodni dom, mora za seboj razliti ponev vode. S tem odžene od očetovskega praga zle duhove. Nato sede nevesta v okrašeno lehko nosilnico, ki jo odneseta dve muli do novega doma. Katera družica skoči prva v nosilko, ko jo je ostavila nevesta, tista se bo prva omožila. Zato se družice za nosilko uprav stepejo, kar družbo seveda silno zabava. Tudi Maročanke nočejo ostati dolgo samice, nego želi vsaka čim preje omožiti se.

Narodna noša bukovinskih Rumunov.

Na novem domu se mora mlada žena nekaj dni najvestneje skrivati, da je ne zagledajo tuje oči. Toda ta običaj je ohranjen le pri nekaterih rodovih; drugje pa sprejema mlada žena že naslednjega dne posete svojih staršev in sorodnikov, ki z največjim zanimanjem pregledujejo njeno novo domovanje. Potem prirede veliko gostijo, včasih tudi zato, da pokaže novoporočenka, da je izvrstna kuharica. Na gostiji je zabava glavna stvar in čim bolj se zbijajo šale, tem ponosnejši je mladi mož.

Rumunska mladina v svojih tipičnih narodnih nošah.

Narodna noša buhovinskih Rumunk.

A kar je v Maroku čisto podobno slovenskim običajem: tudi povsem uboga, skromna družina mora prirediti svatovščino z najrazkošnejšim pompom in največjo potratnostjo. Starši se rajši za dolga leta zadolže, kakor da bi se moglo reči, da je bila sinova ali hčerkinja svatba revna. Baharija je torej maročanska lastnost.

Maročani so zadnji ostanek arabskih, nekdanj močasnih rodov severne Afrike ter so islamske (turške) vere.

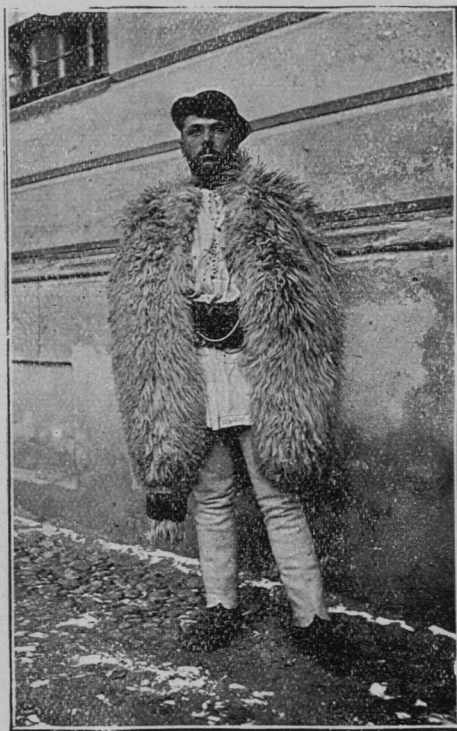
Predmestje zločincev v Londonu.

Najhujši zločini se dogajajo po največjih mestih in najgrše zločince poznajo London, Pariz, Neapolj, Carigrad, Newyork in druga vele mesta.

Največje mesto na svetu, gigantski London, metropola najmočnejših milijardarjev, je obenem središče največje bede, mesto nečutenih kontrastov. Osrednji okraji se bleste od ponosnih palač v marmorju in zlatu, okrajne četrti pa imajo porušene, umazane koče in zanemarjene ulice, kjer se povaljujejo zagonetne eksistence. Od česa in s čim se preživljajo ti nesrečneži, ne ve nihče. Tu živijo tatovi, roparji, vlačugarji in vlačuge, vsa sodrga in ves izmeček človeške družbe; tu se vrše drame, ki jih ne zve svet, a so zato še strašnejše.

Najslabše je predmestje Whitechapel. Tu je dno življenja, brlog onih, ki imajo najčrnejšo usodo in ki so se zatekli semkaj, da morejo skrivaj preživeti še ostanek svojega izgubljenega življenja, kjer jih ne izprašuje nihče, kdo so in odkod ter kaj nameravajo delati.

Vsak Londončan se boji tega okraja, ki se pričinja kmalu za Angleško banko. Vsakdo hiti skozi Whitechapel, da ima čim preje za seboj te hišice, iz katerih vejeta beda in zločin. Ulice so puste, prazne in umazane, po hodnikih se valjajo polnagi, kričavi in drzni otroci, ki zasledujejo vsakogar ter ga moledujejo za miloščino. Toda človek bi moral razdati milijarde, če bi hotel obdarovati vse ter jim omogočiti vsaj nekoliko znosnejše življenje v tem predmestju. Če pa so žalostne in opasne te ulice že podnevi, so še tisočkrat groznejše in ne-

Tip sedmograškega Rumuna v karakteristični narodni noši.

varnejše ponoči. Ob zidovih se plazijo sumljive postave, čakajoče žrtev, toda ne nosijo s seboj nožev in revolverjev, nego še hujše orožje: vrečo s peskom. Ako se predrze zaiti bolje oblečen človek v Whitechapel, se mu neslišno kakor mačka približa kak lopov, ki ga udari z vrečo po glavi, ga omami in nato opleni. Policija pa je proti takim zločincem brezmočna.

V angleškem strokovnem listu je popisal neki zdravnik, ki je preživel več let na robu Whitechapela, svoje doživljaje. Kot

Rumunske ciganke in cigani tabore zunaj vasi na Sedmograškem.

mlad zdravnik je prišel poln idealov in blagih načrtov v ta okraj, misleč le na to, kako bi koristil bednim in nesrečnim ljudem. A že v kratkem je izgubil vse svoje krasne nade. Zadel ni le vedno in vedno ob najhujši odpor svojih pacientov in njih sorodnikov, nego so ga tudi smešili in brutalno žalili. Nešteto krat pa njegovim predpisom tudi ni bilo mogoče ustreči, ker odkod naj bi vzeli reveži denar, da bi si kupili zdravil ali tečnejše hrane? Spoznal je družino, ki se je leta in leta živila le s čajem, v katerem si je namakala trde, po ulicah in londonskih parkih zbrane krušne skorje. Otroci rastejo ondi brez oskrbe in negovanja. Sploh je čudež, da večina teh otrok more dorasti, ko se ne briga zanje živ krst. Zdravnik je videl z lastnimi očmi, kako so novorojenčka nagega položili na mrzla, gola tla, ker razen nekaj cunj pod porodnico ni bilo v sobi prav ničesar. Seveda umirajo otroci v ogromnem številu zaradi prehlajenja in lakote. Skoraj vsa okna so razbita, a ljudje nimajo ne blazin, ne pokrivačev, ne pernic, tako da vsa družina vso zimo strašno prezebuje. Neke noči je zdravnika zbudila dekla, češ da je prišel mož, ki želi nujno govoriti z njim. Hitro se je oblekel, in neznanec je lepo prosil, naj nemudoma poseti njegovo sila nevarno bolno ženo. Bila je na ulicah gosta megla, da nisi videl pred seboj ne dva koraka daleč. „Ko sva hodila že okoli pol ure,“ pripoveduje zdravnik — „pri čemer me je neznanec vodil tja in sem po zapletenih uličkah, sem ga naenkrat izgubil izpred oči in obstal sem sam v povsem neznanem kraju mesta. Ker svojega spremljevalca nisem mogel priklicati, sem se začel prepletati po onih uličkah sam, blodil sem, se vračal na stara mesta, — in ko sem po dveurni utrudljivi hoji dospel ves ubit domov, sem zvedel na svoj strah od dekle, da je bil nedolgo preje tukaj zopet oni neznanec ter mi je odnesel skrinjico z dragimi kirurškimi instrumenti. Rekel je dekli, da sem ga v naglici poslal ponje. Čeprav sem takoj naznanil vso stvar policiji, ni imelo zasledovanje nobenega uspeha.

Večkrat sem bil poklican na policijo, da bi ž njo vred poiskal prostor izvršenega umora, — in tu sem potem videl najstrašnejše prizore. A ne spominjam se, da bi se policiji vsaj enkrat posrečilo najti morilca. Whitechapel ima namreč ogromno skrivališč

in propadlišč, kamor se zateko zločinci. A policija jih ali ne najde ali pa so prazna. „Vsi za enega in vsak za vse“ — je geslo teh ljudi. Vzlic vsej grozni bedi in vzlic vsej svoji npravni zavrženosti ni najti med njimi nikogar, ki bi bil pripravljen niti za

Tipi bukovinskih Rumunk in rumunskega starca piskača.

najboljši denar igrati policiji ulogo konfidenta ali izdajalca. Ti ljudje imajo čudovito razvit čut za slovo in „značajnost“, zato je toli težko najti zločinca.

Mislím, da na vsem ostalem svetu ni na nobenem drugem mestu nagromadeno

toliko nesreče in toliko moralne in gmotne bede kakor prav v tej četrti mojega uradnega poklica.

Rumunija in Rumunci.

(K našim slikam.)

Jugovzhodno naše države leži lepo kraljestvo Rumunija. Njene meje tečejo ob Bukovini, Sedmograški, Srbiji, Bolgariji, ob Črnem morju in Rusiji. Leži torej v sredi med tremi državami, ki so zapletene v tekočo vojno, in za njeno prijateljstvo ali celo pomoč snubi danes marsikdo. Toda Rumunija hoče ostati nevtralna, ker ji je to najkoristnejše. Doslej so bile njene zveze z Avstro-Ogrsko in Nemčijo najbolj prijazne, saj je bil prvi rumunski kralj, Karl I., princ iz hohenzollernške-sigmarinške rodbine ter je tudi sedanji kralj Ferdinand I. čiste nemške krvi. Dosedanjega prijateljstva torej pač ne izkale niti vojni dogodki, nego ga še utrdijo.

Rumunija se deli v tri dele: med Donavo in sedmograškimi transsilvanskimi Alpami se razprostira plodovita Valaška; severni del države ob Bukovini in na obeh straneh reke Seret je Moldava, južno donavskega ustja pa leži Dobruđa.

Več kot tri četrtine prebivalstva se bavi s kmetijstvom. Prebivalstvo je zelo mešano. Večino tvorijo Rumuni ali Vlahi; mnogo pa je tudi židov, ciganov, Bolgarov, Madjarov, Nemcev, Grkov, Armencev, Rusov, Srbov, Turkov, Tatarov, Lahov in celo precej Francozov. Po veri je večina pravoslavna; ostali so katoliki, protestantje, mohamedanci, armenske vere i. dr.

Rumuni so potomci starih, Trakom sorodnih Dakov, ki so jih Rimljani pod vladjo cesarja Trajana romanizirali. Njihov jezik je torej romanski, laškemu in francoskemu najbolj soroden. Toda rumunski jezik je tudi zelo bogat slovanskih jezičnih korenov in pojmov, tako „da so Rumuni po svoji duši vzlic svojemu jeziku pravzaprav Slovani.“ (Prof. dr. E. Oehlmann: „Der

grosse Seydlitz“). Tudi po svoji veri, običajih, zabavah in po narodni noši so Slovonom zelo blizu. Vsekakor je nastal iz križanja romanske in slovanske krvi telesno jako lep, dokaj lehkživ in duševno prav bister narod. Rumunke so po vsem svetu

Tip bukovinskih Rumunk in rumunskega starca piskača.

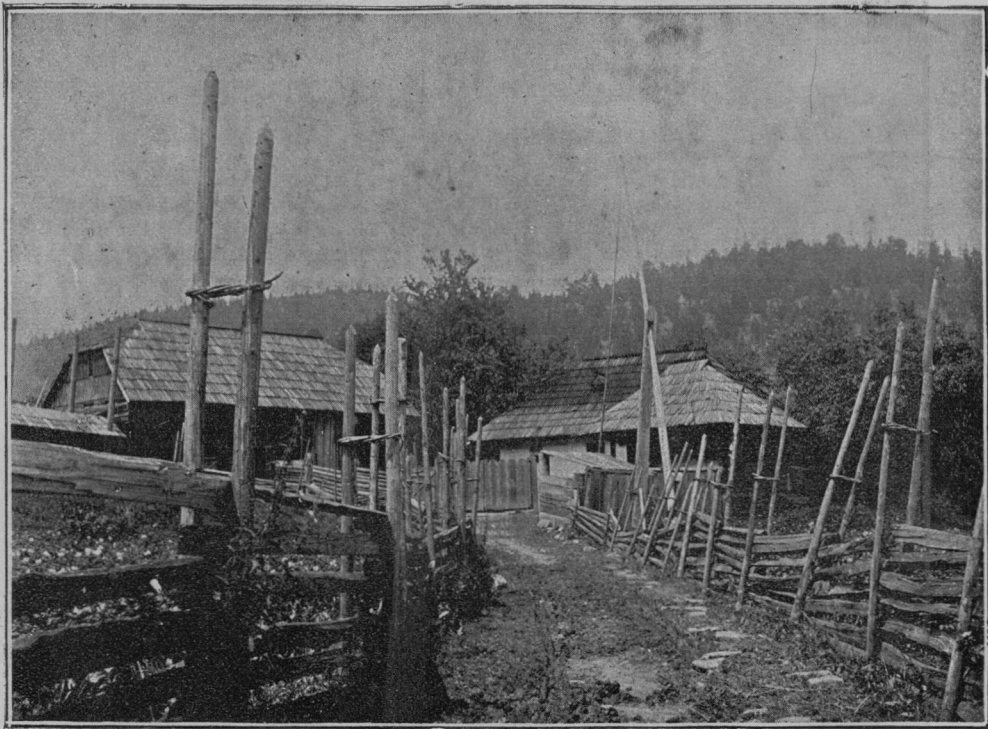
znane krasotice, ki jih je baš največ med nižjim ljudstvom. Zanimivo pa je, da je v Rumuniji moški spol številnejši od ženskega.

Rumunija je povsem moderna evropska država, ki ima konstitucionalno ustavo z dvema zbornicama, s senatom in parlamentom. Šolstvo je zelo razvito in je šolski pouk obligaten. Poleg ljudskih šol imajo Rumuni tudi liceje, realne liceje, gimnazije, realke ter dve vseučilišči (v Bukarešti in Jassyju), učiteljska, trgovske, glasbene, umetniške, gozdarske, lekarniške, vojne i. dr. šole. Za književnost in vedo deluje več društev ter imajo Rumuni zelo mnogoštevno in raznovrstno časopisje.

Narava je Rumunijo bogato obdarila. Žita in koruze pridelajo ogromno, tako da jo izvažajo v izobilju. Sadjereja in vinoreja se lepo razvijata. Tudi pridelovanje tobaka že cvete ondi ter ga Rumunija izvažajo na zahod in sever. Goveje živine, prašičev, koz in ovac prirede Rumuni preveč za lastno potrebo ter zalagajo sosede. Tudi petroleja, premoga, soli, mineralnih vod (žvepljenih), salpetra i. dr. ima Rumunija več kot dovolj. Razne tovarne in pivovarne izvažajo svoje blago. Ker ima Rumunija tudi mnogo gozdov, dela velike kupčije z lesom. Po Donavi in po raznih železnicah se torej odvažajo razni rumunski produkti na vzhod in zahod; zato pa je Rumunija imovita kraljevina, ki dela povsod dobro kupčijo.

Rumuni so izdatno zastopani tudi na Sedmograškem, v Banatu, v Bukovini, v severnovzhodni Srbiji, Bolgariji, v Besarabiji in ob Azovskem morju (Rusija); na Sedmograškem tvorijo 57 odst. prebivalstva, v južni Bukovini pa okoli 32 odst. Nekaj jih je celo v Istriji in pod Karpati.

Najvažnejša mesta so: Bukarešta (Mesto veselja), prestolnica s približno 300.000 prebivalci; imenitno tržišče Brajlov ob Donavi, пристanišče Galac blizu ustja Sireta in severno od tega važno kupčijsko mesto Jassy (izg.: Jaši!) z okoli 100.000 prebivalci. Vseh Rumunov je blizu 12 milijonov na svetu ter so zelo podjetni, politično jako zavedeni in ponosen narod. Tujci si med njimi zemljišča in domovinstva ne morejo nikakor pridobiti, nego čuvajo Rumuni svojo moč in svoj vpliv s skrajno ljubosumnostjo. Tujci morejo v

Rumunska vasica v Bukovini blizu Sučavi.

Rumuniji pač delati in dobro zaslužiti, političnih pravic pa si ne morejo nikdar pridobiti. Le eno izjemo poznajo Rumuni: to je njihov kralj, ki kot ustaven, svobodno izvoljen vladar zastopa kraljestvo na zunaj ter le izvršuje želje naroda in obeh zbornic.

Grozna nesreča v Brežicah.

Dne 15. februarja se je dogodila v Brežicah grozna nezgoda. Gosp. Volčanšek, gostilničar na kolodvoru, je imel lastno plinovo razsvetljavo, katero je povzročal karbid, ki je bil shranjen pod hišo v kleti. Zaradi velike povodnji je prišla voda tudi v klet, kjer je bil shranjen karbid, radi česar so se razvili po kleti močni plini. Dne 15. februarja zjutraj ob tri četrt na 5. je hotel hlapec, nevede, da je voda prišla čez noč v klet, karbid spraviti na varno mesto. V ta namen je vzel luč in si svetil v klet. Ko odpre vrata, se naenkrat vname ves plin, nastala je grozna eksplozija. Razrušena

je bila vsa stavba nad kletjo, z velikim pokom, ki se je slišal več ur daleč. Ubitih je bilo pet oseb, ki so večinoma še spale. Med temi je g. Volčanšek, žena, hčerka, rejenka in hlapec. Mater g. Volčanška in še eno osebo so težko ranjeni odpeljali v bolnišnico. Mrtve so izkopali izpod razvalin in jih zapeljali na pokopališče. Edini sin g. Volčanška je na bojišču. V okolici so popokale vse šipe. — Volčanškova rodbina je bila daleč okoli na dobrem glasu. Mož je bil občinski odbornik in ud krajnega šolskega sveta. Na pepelnično sredo se je vršil pogreb žrtv. Pet krst so pogrebci zaporedoma nesli na pokopališče. Tako žalostnega prizora v Brežicah že dolgo ni bilo. Ponesrečencem večni mir in pokoj!

† Jožef Potočnik,

rodod iz Rovtov pri Podnartu, je bil ranjen na severnem bojnem polju ter je potem v Požunski bolnici, vsled rane umrl. —

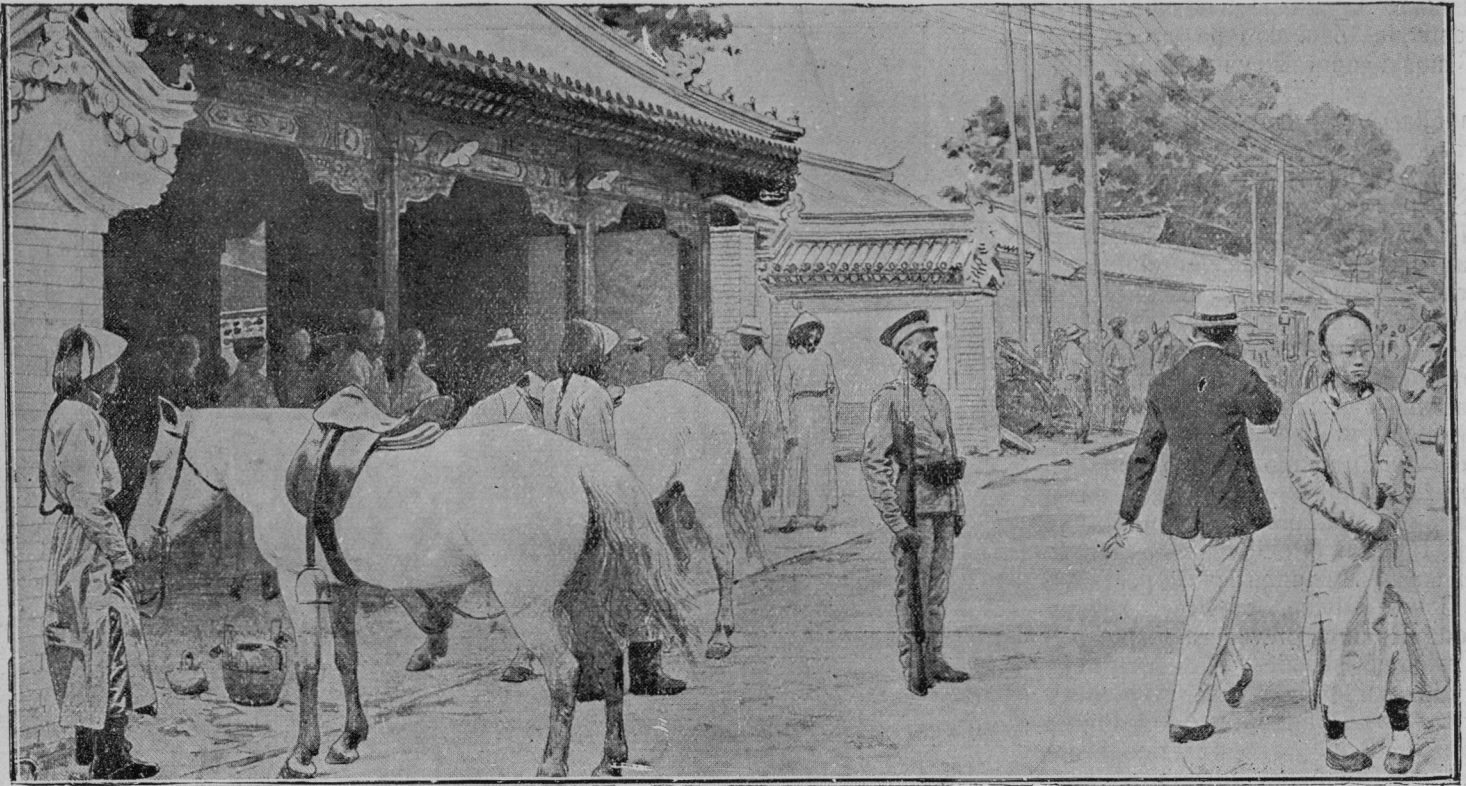
Bil je zelo priljubljen in dober mož. Od svojega očeta je dobil lepo posestvo, toda kakor mnogi drugi, tako je tudi on moral zapustiti mlado ženo in hčerko ter oditi braniti domovino in cesarja. Brata Vinko, nadporočnik, in Anton sta tudi ranjena; brat Rudolf se pa nahaja v Ameriki. Oče pokojnikov je že dalj časa trpel na srčni napaki in vsled žalosti ga je zadela kap ter je umrl.

† Hlača Ferdinand,

rojen dne 29. avgusta 1886. leta v Stomažu pri Sežani, je bil ranjen na južnem bojišču dne 26. novembra m. l., ko je pritekel na pomoč svojemu

Kmečki narodni ples „Hora“ v rumunski vasi v Bukovini.

Vojna napetost med Kitajsko in Japonsko: Pred hišo kitajskega generala.

težko ranjenemu tovarišu. Med obvezovanjem ga je krogla od puške zadela v srednji del života. Zaradi svoje velikodušnosti je bil revež tako nesrečen. Priveden je bil v bolnico v Sisek na Hrvatsko, kjer je 4. febr. t. l. po dolgem in mučnem trpljenju izdihnil svojo blago dušo. Pokojnik je bil vrl član bralnega društva „Višava“ v Štjeku, kmetskega stanu ter jako priden in priljubljen mladenič v vsej okolici. Pogrešamo ga vsi; najbolj pa njegov že sivolasi oče, kateremu je bil edina opora. Bodi ti tuja zemljica lahka, blagi rojak! Na svidenje nad zvezdami! Ostalim naše iskreno sožalje!

Vrl Slovenec.

Slika predstavlja Slovenca, računskega podčasnika gosp. Zlatoustu Planinca, doma iz Podsrede na Spodnjem Štajerskem. Vidimo ga kot po dolgi, naporni vožnji izmučenega vojaka. Imenovaneč skrbi pridno

za naše slovenske ranjence na jugu. Nabira vsepovsod knjige in prečitane časopise in jih porazdeljuje med slovenske ranjence po raznih bolnišnicah po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji. Mnogokrat mi pripoveduje na večer ves srečen in vesel: „Danes sem zopet odposlal toliko knjig in toliko časnikov!“ — Velikokrat sem ga videl pozno v noč pisati v prid slovenskih ranjencev. G. Planinc je minole dni nekoliko obolel; želimo mu vsi skorajšnjega ozdravljenja!

Alojzij Kremžar.

Vsi potrjeni!

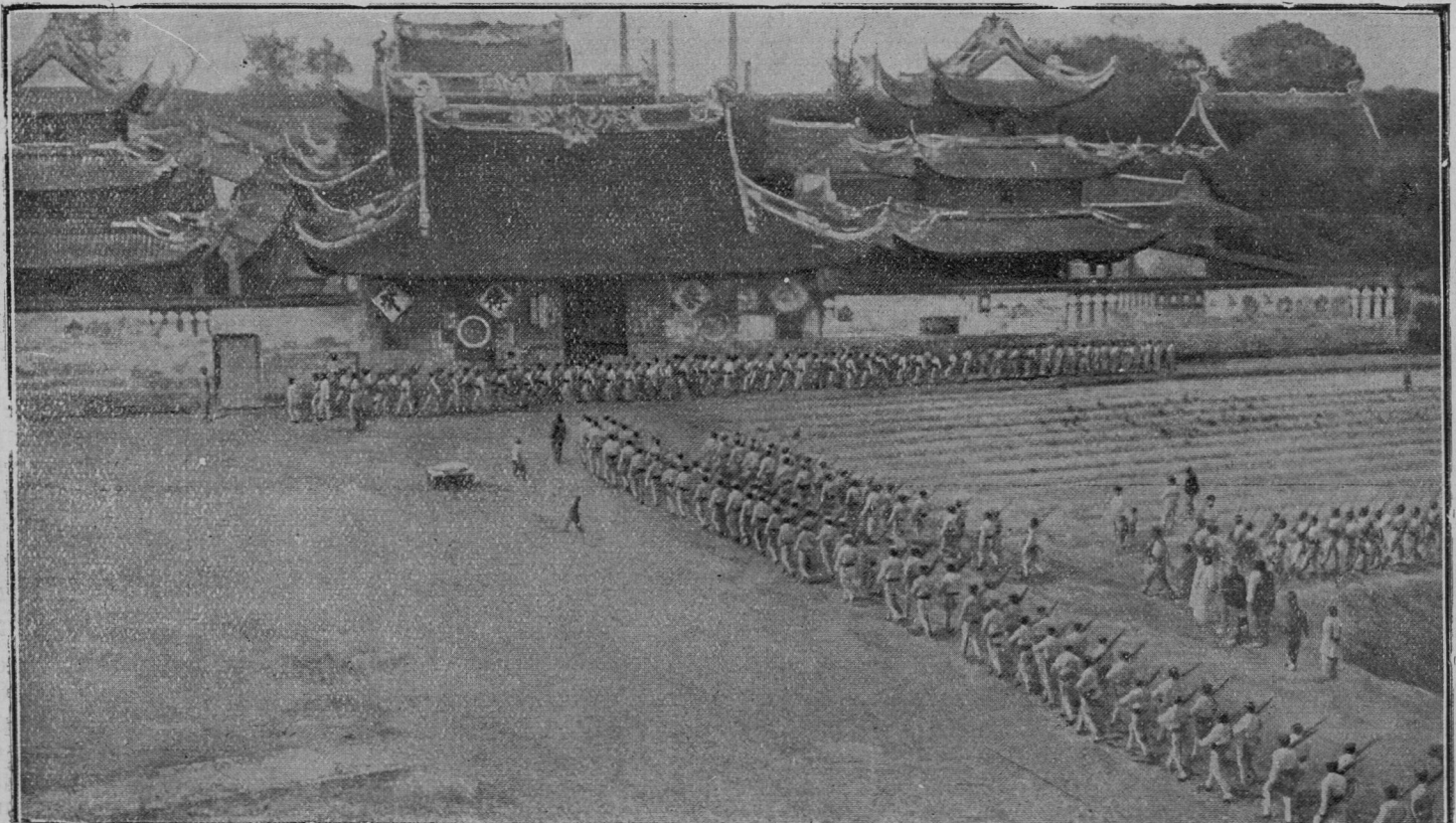
Slika kaže slovenske fante, ki so bili potrjeni k vojakom v Gorici.

Deset jih je šlo na nabor in vse so vzeli, tako da sedaj ne bo nobenega več v celi vasi Gabrje pri Gorici.

Slovenski avtomobilisti v vojni.

Slovenski avtomobilisti tvorijo poseben „Ljubljanski avto-trenski oddelek“, ki je odšel zadnje dni meseca avgusta na severno bojišče in je dodeljen sedaj glavnemu stanu. Priobčujemo danes dve sliki iz njihovega kroga: prva nam kaže, kako so naši slovenski fantje praznovali v šlezijskem mestu T. božični večer; druga pa mrtvaški spreved pok. Ernesta Speila, mehanika v Ljubljani, ki ga vidimo na prvi sliki, kjer je zaznamovan s križcem, še v veseli družbi, a je par dni kasneje, dne 4. januarja, ponesrečil in kmalu nato umrl.

List „Tedenske Slike“ je najbolj zanimiv slovenski ilustrovani tednik. Razširjajte ga in pridobivajte mu novih naročnikov!

Vojna napetost med Kitajsko in Japonsko: Ekserciranje kitajske vojske.

† R. Šiškar,
nadporočnik 55. pešpolka iz Ljubljane, padel
pri naskoku na Liso goro.

G. W. Appleton :

9. nadaljevanje.

Žrtev zarote.

Roman.

Razun Helene in Gregoryja sta bila v sobi še dva tučca. Ko sva vstopila, sta gospoda vstala. Eden izmed njiju je bil slaboten, zanikaren, rdečelas človeček; drugi pa je bil krepak, fino oblečen mož imponujoče zunanosti, plavalas in modrook z dobro gojenimi brki in polno brado. Imel sem ga za Rusa ali Nemca.

Če je slepar, ni baš videti zelo grozovit, sem si mislil.

Gracijozno se je naklonil proti meni.

„Gospod doktor Williams, bržčas,“ je dejal s komaj slišnim tujim naglasom.

„To sem jaz, da,“ sem odvrnil, „s kom imam čast?“

„Baron Eissen je moje ime,“ je odgovoril in se iznova poklonil.

„In česa želite?“

„Zdi se mi, da je moja žena pri vas, in prišel sem, da jo vzamem seboj.“

„Tu se pa motite, gospod. Moja hiša ni zavetišče za zakonske žene.“

„Že mogoče. Saj tega tudi nisem trdil. Pravim samo, da je moja žena tukaj, in želim jo takoj videti!“

„Popolnoma tuji ste mi, gospod,“ sem rekel tako hladnokrvno, da sem se samemu

sebi čudil. „Ničesar drugega ne vem o vas, kakor da se baje imenujete baron Eissen.“

„Če vam moja beseda ne zadošča, pa vprašajte tega gospoda,“ je dejal kazaje na svojega ničastega spremljevalca.

„In kdo ste vi, če smem prositi?“ sem ga vprašal ostro.

„Uradnik sem pri tvrdki Joskins in Jorkins.“

Sedaj se je vmešal v pogovor Mortimer: „Nekega Jorkinsa so pred kratkim črtali iz liste odvetnikov. Ali je to kdo izmed vaše tvrdke?“

Na to vprašanje pisar vsekakor ni bil pripravljen.

„Mislim, da ne, gospod, ne —“

„Bil je zapleten v prav grdo afero izsiljevanja. Ali se ne spominjate?“

Vprašanje mu je bilo vsekakor pretežko. Zato nisem čakal odgovora, nego sem enostavno vprašal:

„Vi torej gotovo veste, da je to gospod baron Eissen?“

„O, gotovo, prav gotovo, gospod.“

„In bržčas je klient gospoda Jorkinsa? Čemu ste prišli ž njim semkaj?“

Zdelo se je, da se čuti pomagač sedaj bolj na varnih tleh.

Idila z vojne: Naš vojak s harmoniko
pred slovaško hišico.

„No, kakor vidite, gospod, je iskal gospod baron pri nas pravne pomoči. Njegova soproga je izginila na prav zagoneten način, in sedaj hoče seveda poizvedeti, kaj je ž njo.“

„Ka'pada,“ je pripomnil baron, „in mislim, da ni to nič tako nenavadnega.“

Nisem se oziral na to pripomnjo in sem izpraševal dalje pisarja:

„Vaši gospodje so torej vedeli, da je oženjen?“

„O da, saj rekel nam je . . .“

„Razumem; rekel vam je — in potem?“

„No, potem nam je popisal damo in je izročil 100 funtov kot nagrado, če bi jo našli. Dali smo včeraj razglas v različne liste in ne vem, koliko ljudi iz Richmonda je prišlo k nam, ki so vsi trdili, da je dotična dama pri vas ter so zahtevali nagrado. Zato sem prišel z gospodom baronom semkaj. Več vam ne morem povedati, to je namreč vse, kar vem.“

Kar je govoril pisar, je bilo popolnoma verjetno, zato sem se obrnil zopet k baronu.

„Ta mož ni niti najmanje dokazal, kdo da ste. Ne bodite, prosim, razžaljeni zaradi tega,“ sem pristavil, ko sem videl njegov razjarjeni pogled, „pomislite samo,

† Fran Jugovic,
iz Ljubljane, umrl vsled dobljenih ran v bolnici.

da prihajate kot popolnoma neznan človek — brez vsakih listin, in hladnokrvno zahtevate, naj vam oddam vašo ženo.“

„Mislim, da je hladnokrvnost docela na vaši strani,“ je odgovoril. „Ali ste čitali ono objavo, ki jo je maloprej omenil ta gospod?“

„Da.“

„Ali hočete po vsem tem še tajiti, da skrivate pod svojo streho damo, ki je prav taka, kot je opisana v objavi?“

„Tega nikakor ne tajim. Dama je tukaj pod mojim varstvom in sicer na svojo lastno izrecno željo. Nikakor pa ne verujem, da bi bila ta dama vaša žena.“

„Pripeljite jo vendar semkaj!“

„Ali želite to v resnici?“

„Gotovo; zato sem pa prišel.“

„Ali res mislite, da vas pripozna za svojega moža?“ Nisem se mogel dovolj načuditi njegovi predrznosti.

„Brezdvomno. Zakaj bi me ne? Izvzemši slučaj, da baš trpi na napadu, ki se je loteva včasih in v katerem času se ne more ničesar in nikogar spomniti.“

„In menite, da bi resnično mirno odšla z vami, ako bi zahtevali to?“

„Zopet moram reči: zakaj bi ne, saj je moja žena.“

To je bila v resnici izredna trdovratnost. Razmišljal sem trenutek, potem sem dejal:

„Ali smem morda vprašati, kje ste se poročili z damo?“

„Gotovo. V Carson City, Nevada.“

† Hlača Ferdinand,
iz Stomaža pri Sežani, padel na severnem bojišču.

† Franc Grgič,
trgovec v Trstu, 26 let star, prostak 5. dom. pešpolka, rojen v Padriču pri Trstu. Umrl na južnem bojišču 18. decembra l. 1914.

Slovenski avtomobilisti v vojni: Od leve na desno: Pri mizi sedeči: Šoferji Hrovat, Hasko, Klopčič, Frühauf K., Kržišnik, rač. podčastnik Medic, poveljnik nadporočnik baron Babo, narednik Stele, šoferji Mate, + Speil, Križ; zadaj stoječi: šof. Dudek, Majerhold, Frühauf T., Belič, Ravnikar, Poljanšek, Fischer, Jeniš, Rewich, Goroti, Erman, Gostiša.

„Ali mi morete predložiti kake papirje, da se je ta zakon res izvršil?“

Nasmehnil se je in posegel potem v žep.

„Tukaj, prosim!“ in izročil mi je razgrnjeno listino. „Tu imate moj poročni list. Poglejte sami.“

Kakor si je lahko misliti, sem bil sprva silno presenečen. Toda ko sem prečital ime neveste, sem vedel, da imam sleparja pred seboj. Brezdvomno se je opiral na govorico o začasni absolutni izgubi njenega spomina.

Da sta mogla slišati tudi Helena in Mortimer, sem čital poročni list naglas: „Poročni list, ki ga je izdala prva cerkev baptistov v Carson City, Nevada, o zakonu Henrika pl. Eissena iz Carson Cityja in Julije Clarkove iz Evreke v isti državi. — 10. julija letošnjega leta; podpisan pa je župnik John Wilson.“ Ko sem se ozrl v Heleno in Mortimerja, sem videl, da se smehljata, in vedel sem, da sta me razumela.

„Da,“ sem rekel ‚baronu‘ ter mu vrnil listino. „Videti je, da je vse v redu. Dama se torej imenuje Julija, kaj ne? Treba samo še poklicati jo, da slišimo, kaj poreče ona k temu. Razume se, da je ne boste silili, ako bi dama sama ne hotela iti z vami.“

Ako bi zahtevala mojega varstva, jej ga gotovo ne odrečem; ali ste razumeli?“

„Saj bomo videli,“ je odvrnil z neprijetnim in porogljivim nasmehom.

Pogreb Ernesta Speila, mehanika v Ljubljani.

„Da, saj bomo videli,“ sem odgovoril. „Sicer vam moram pa še nekaj povedati. Saj vam je pač znano, da je imela dama denar pri sebi.“

„Da, veliko svoto denarja, ki je moj,“ je odvrnil.

„No, to treba vsekakor šele dokazati. Denar je na varnem, in če boste mogli oblasti prepričati, da je vaša zahteva upravičena, tedaj dobro. Mene ne briga stvar. Prosila me je, naj skrbim za to, in to sem storil. Druge odgovornosti nimam.“

„Denarja torej ni več tukaj pri vas?“

„Razume se, da ne,“ sem odgovoril z nekoliko ironičnim nasmehom, ki mu gotovo ni ugajal. „Tod okoli se potika preveč tatov.“

„Kje pa je denar?“ je vprašal skoraj ukazovalno.

„Na povsem varnem kraju,“ sem mu odgovoril. „Če bi hotela gospoda Jorkins kaj vedeti o njem, naj se obrneta kar na mojega pravnega zastopnika.“ In proti pisarju obrnjen sem povedal njegovo ime in naslov.

„Ena najuglednejših tvrdk,“ je pripomnil pisar.

„Gotovo“, sem potrdil... „A sedaj bi rad za hip sam govoril s teboj, Helena,“ sem rekel svoji sestri. Šel sem z njo v vežo in sem jej naročil, naj pripravi Marcelo na sestanek z ‚baronom‘. „Reci jej, naj se ničesar ne boji — odgovoriti jej bo treba samo na par vprašanj, vse drugo opravim jaz.“ — Odšel sem nazaj v sprejemnico, sestra pa v prvo nadstropje.

Par minut nato se je vrnila Helena z Marcelo. Z ljubeznivim nasmehom na ustnih

je stopila lepa tujka k Mortimerju in mu je segla brez strahu v roke. ‚Barona‘ je ošinila z radovednim pogledom, po čemer sem takoj spoznal, da ni še nikoli v življenju videla tega človeka. Potem me je vprašujoče pogledala. Pokazal sem na barona in sem vprašal:

„Ali je to vaš mož?“

Zasmejala se je naravnost prisrčno. „Kako komično vprašanje!“ je odgovorila. „Saj vendar nisem omožena.“

„Torej vi niste baronica Eissenova?“

„Kako naj bom baronica Eissenova, če se pišem Garcia?“

Eissen je prebledel kakor stena.

„Torej tudi ne Julija Garcia?“ sem vprašal dalje.

„Julija? Ne! Moje ime je Marcela Garcia.“

Obrnil sem se ostro k baronu. „Sedaj ste slišali, kaj pravi. Ali še zmeraj vzdržujete trditev, da je vaša žena?“

„Gotovo vzdržujem trditev,“ je odgovoril z jedva slišno tresočim glasom, kar mi pa vendarle ni odšlo. „Pozabila je pač. Popolnoma je izgubila spomin.“

„Svojega imena pa vsekakor ni pozabila,“ sem odvrnil. „In sedaj bi vas vprašal še nekaj: ali vam ni znano njeno ime? Ali niste še nikoli ničesar slišali o Emanuelu Garciju?“

Častniki 22. divizij. trenskega poveljstva.

Opotekel se je, kakor da ga je zadel hud udarec in je od strahu odprl usta.

„Kaj veste o Emanuelu Garciju?“ je zajeceljal potem.

„Več kot domnevate vi,“ sem odgovoril mirno. „Moj prijatelj je in njegova hči je iskala tu pri meni varstva pred njegovimi sovražniki. No, saj ste sami slišali, kar mi je bilo jasno že od vsega začetka, da namreč ni vaša žena. Ne maram se poglobljeno pečati z vzroki, ki so vas privedli semkaj; rečem vam samo eno, da se prav zelo motite.“

Medtem se mu je bila že zopet povrnila njegova prejšnja nesramnost.

„Videli boste, gospod doktor Williams, da se ne motim. Motite se samo vi. Ta je moja žena, in jaz jo že še dobim. Ni vam treba smehljati se, — dobim jo prav gotovo, na to se lahko zanesete. Razun tega pa imate tudi moj denar. Vrnite mi ga takoj, — sicer vas pozovem na drug, energičnejši način.“

„Da pridete do „svojega denarja“, kakor ste se blagovolili izraziti, sta vam odprti dve poti — sodnija in policija. Jaz na vašem mestu — in vzemimo, da so vse vaše trditve resnične — bi šel kar naravnost k sodišču. Boljšega sveta vam za se-

„Prav to bi radi mi vsi vedeli, Marcela.“

„Razun tega ste omenili, da je Emanuel Garcia vaš prijatelj. Ali je to res? Emanuel Garcia, to je namreč moj oče. Prav počasi, kakor vidite, se mi že vrača spomin. Kako sem vesela tega — tako vesela! Pa da ga poznate, kako me to veseli. Oh, če bi se le mogla že vsega domisliti! Trudim se na vso moč, ali —“

„Preveč se ne smete truditi,“ sem jo prekinil, kajti videl sem, da čezmerno napenja svoje možgane. „To pride že samo po sebi. Saj, kakor se vidi, jako krasno napredujete. Pustimo sedaj to. Prijatelj Mortimer je ves navdušen za vaše španske pesmi; že med potjo je

Skupina veselih slovenskih in hrvaških podčastnikov ob kavi. Med njimi tudi (X) Zlatoust Planinc.

Marcela je sedla h klavirju ter je zapela. Za nekaj časa smo docela pozabili na „barona“ Eissena in njegove zahteve. Ker sem hotel z Mortimerjem na samem govoriti, sva porabila pozneje mal premor, da si prižgeva smodko in urediva majhen izprehod.

„Preglejva sedaj situacijo, Mortimer,“ sem začel; „kako je pravzaprav sedaj s to zadevo? Sicer sva se danes prav dobro izmotala, ampak —“

„Da, da, nekaj „ampak“ je še zmeraj tukaj. Saj nikakor ne maram prikrajšati tvojega popoldanšnjega uspeha, ki je bil resnično lep. Toda ne smeš si domisljati, da smo s tem že uničili sovražnika — nikakor ne. Današnji doživljaj je bila šele majhna praska prednjih straž. Metoda tega „plemenitega“ Eissena je pokazala toliko nerodnega in neokretnega, da ga smatram za novega člana te drhali; zaradi njegove imponujoče zunanosti in prirojeno lepega nastopa so ga poslali naprej, da opravi sirovo delo. Nekako je bilo treba začeti. In če bi ne bil ti tako energičen ter Marcela tako ljubezniva in bi ne bil vedel ti njenega imena, bi se bil morda trik tudi posrečil. Za sedaj si ti na vrhu. Kako se obrne bitka, je pa še popolnoma neznano. Gotovo je, da ne smeš pustiti Marcele niti za hip izpred oči. Ves Richmond bo poln

Novinci v Gaberju.

daj ne morem dati. Kakor sem že omenil, ste se prav zelo zmotili, in menim, da je s tem naš dogovor končan.“

Po tej odločni zavrnitvi je ostavil sobo, in za njim je stopal pisar. Pri hišnih vratih se je ustavil še enkrat in je dejal:

„Le pazite, kmalu bomo videli, kdo se je zmotil.“

Malo nato je oddrdrala kočija v smeri proti Londonu.

Mi v sobi pa smo se za hip molče spogledali, potem je rekel Mortimer:

„Bravo! To si pa izvrstno napravil, Ted. Pa tako samostojno. Resnično, ostal bi bil prav lahko v Londonu.“

„Potem bi pa ne bili deležni te izvrstne zabave,“ je pristavila Helena.

„Res je, saj sem hotel že sam pripomniti, da je bil ta mali doživljaj še vreden voznine, ki sem jo plačal. Kar pa se tiče gospodične Garcie —“

„Med prijatelji Marcela, prosim,“ sem ga prekinil.

„Popravljam torej, Marcela se je prav zelo postavila, kaj, Ted?“

„Naravnost imenitno,“ sem pritrdil.

Gregoryju je kar žarel obraz od veselja, ker smo „barona“ tako fino odpravili; sedaj, ko je videl, da postaja pogovor intimnejši, se je taktčno odstranil.

„Ampak, kako je to mogoče, da me je mogel ta tujec proglasiti za svojo ženo?“

fantaziral o njih. Dajte, zapojte nam kaj.“

Če je bila sila, sva znala s prijateljem lagati kakor dva stara lovca.

Grozna nesreča v Brežicah. Porušena hiša Volčanškova.

špijonov, ki bodo noč in dan stražili tvojo hišo. Marcela ne sme niti korak iz hiše. Ne vem, če bi ne bilo najbolje, da takoj obvestiš policijo o vsej zadevi.“

„Meniš, da bi ne kazalo počakati, da pride sama k meni? Morda se pripeti med tem časom še kaj.“

„Kakor hočeš,“ je menil prijatelj, „Samo boljši vtisk napravi, ako jo prehitiš,

Pekarija 28. ljubljanske divizije.

kakor pa če čakaš, da pride ona k tebi — drugzega nič.“

V tem hipu je pridrdrala z največjo brzino kočija mimo naju. Čisto nehote sva se ozrla vanjo in sva zagledala pri oknu v kožuho — Marcelo.

Obstala sva kakor ukovana ter sva se prestrašena in osupla spogledala.

Prvi je izpregovoril Mortimer.

„Ali si videl, kdo je sedel v vozu?“

„Da, — Marcela.“

„Kaj naj pomeni to?“

„Sam Bog vedi. Ali je bila sama?“ sem vprašal.

„Ne, njej nasproti je sedel neki moški.“ Meni se je kar vrtilo v glavi.

„Gotovo sva se zmotila,“ sem dejal obupan.

Minoli teden.

Odkar je nastopilo gorkejšo vreme, se je vojno gibanje na vseh bojiščih stopnjevalo in povsod se vrše ljuti boji. V Karpatih, na vzhodu in v središču, se bore močne armade z nečuvno srditostjo. Rusi dobivajo vedno nove čete, a naši in nemški voji jih krepko in uspešno odbijajo. V zahodnih Karpatih je mirneje. Iz Bukovine ni no-

vih poročil. Ob Dunajcu in južni v Ruski Poljski se ni zgodilo nič pomembnejšega. Na severu Poljske pa so Rusi dobili zopet nove polke in poizkušajo prodirati. Na več točkah so Nemci Ruse zavrnili, južno Mišinjca pa so se nemške čete umaknile pred premočnim nasprotnikom. Severozahodno Prašniša so Rusi počasi prodrli. Vzhodno Plocka so Nemci več ruskih močnih naskokov odbili. Tudi severno Grodna in okoli Osovjeca se bijejo vroči boji. Zdi se, da napenjajo Rusi zadnje svoje sile, da bi dosegli kak večji uspeh in da bi zabrisali svoj strašni poraz v Mazuriji. Prašniš, ki so ga Nemci zavzeli z naskokom, so Rusi s premočjo zopet zasedli. — Tudi na francoskih bojiščih se je vojna razvnela v hujši meri. Francozi so na mnogih točkah napadli Nemce, a bili so povsod vrženi nazaj. Angleži dovažajo neprestano močne nove čete. Bajje pripravljajo Francozi in Angleži veliko ofenzivo. Uničevalna akcija nemških podmorskih

Francozom in Angležem ter odpeljati v Rusijo novih francoskih topov. Borba za Dardanele je silno ljuta. Največji drednoti obstreljajo nabrežne turške utrdbe, a Turki se drže dobro. Bajje pošljejo Francija, Anglija in Rusija tudi posebne armade, da osvoje s kopnega Carigrad, kar pa smatrajo Turki za povsem neizvršljivo. Res je, da je nekaj starih utrdb spočetka Dardanel že padlo, a v Carigradu so vendarle mirni, ker so prepričani, da je sovražna namera brezuspešna in da se bo ponesrečila. — Italija je iznova zatrdila, da ostane neutralna.

Raznoterosti.

Sanje vojakov. Strokovno glazilo angleških zdravnikov priobčuje zanimive podatke o nervoznem stanju in sanjah vojakov na bojišču. Živčno bolni odgovarjajo na čisto čuden način, če se v njihovi neposredni bližini zgodi eksplozija. Prijema se jih somnambulizem in kakor mesečni blodijo po strelnih jarkih. V sanjah vojakov se največkrat oglašajo strah pred osamljenjem, in to posebno pri onih, ki leže v prvih strelnih jarkih. Sanjajo, da se morajo plaziti po brezkončnih strelnih jarkih, ki so zapleteni kakor začarani vrtovi, ali pa se plazijo po samotnih gozdovih, kjer so jih pustili tovariši čisto same. Najrahljši šum jim vzbuja v spanju predstave, kakor da pokajo granate ali korakajo regimenti in z velikim krikom se zbudijo iz sanj. Veliko jih sanja, da ne morejo potegniti bajoneta iz trupla sovražnika, čeravno bi sami nujno rabili orožje za lastno brambo. Največjo živčno napetost v tej vojni pa spremlja največkrat to, da vojaki ne morejo zaspati.

Novi Zeppelinovi zrakoplovi. Švicarski listi poročajo, da so že decembra izdelali nove Zeppelinove zrakoplove, ki so jih preizkusili in jih odpošljejo zdaj v zanje že pripravljene lope. Med novimi zrakoplovi so tudi taki, ki so oboroženi s topovi proti napadom zrakoplovov. Novi Zeppelinovi zrakoplovi so izdatno večji, kakor so bili prejšnji, dolgi so 154 do 158 m, torej 30 m daljši, kakor prejšnji. Goniijo jih 4 motorji. Opremljeni so tudi z metalci svetlobe, ter ostanejo v zraku lahko 36 ur,

Listnica uredništva.

I. L. v Podgori: Nerabno.

Prošnja. Ker nujno rabimo 22. številko „Slovenskega Ilustrovanega Tednika“, ki je izšla dne 12. junija 1914, prosimo tiste, ki jo še imajo in jo lahko pogrešajo, da nam jo pošljejo. Za lepe neraztrgane in nezamazane številke plačamo po 30 h izvod.

Naši vojaki v kratkih kožuhih v Galiciji.

Dornberški novinci.

„Upam iz vsega srca,“ je odgovoril prijatelj. „Toda saj si sam videl na lastne oči.“

Pripeljal se je električni voz v smeri proti Richmondu.

„Saj se pač pelješ z menoj nazaj?“ sem vprašal.

„To se razume. Le hitro!“

(Dalje prihodnjič.)

čolnov v kanalu med Anglijo in Francijo ima že velike uspehe, a doslej le na zahodu, na vzhodu se bajje še vrši transport angleških čet preko kanala na francoska tla. Angleški pomorski promet je že skoraj povsem uničen. Iz Amerike ne morejo odpluti parniki, ki naj bi pripeljali Angliji nov vojni material in pšenico. Anglija bo bajje kmalu izstradana. Zato pa izkušajo Angleži in Francozi s svojimi vojnimi ladjami prodreti skozi Dardanele, da bi mogle ruske ladje iz Črnega morja mimo Carigrada in skozi Marmarsko morje pripeljati žita

Zajamčen uspeh, drugače denar nazaj

Zdravniška izjava o izvrstnem vplivu.

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite

med. dr. A. Rixovo prsno kremo

oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva. Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. — Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 8—, velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8— Kosm. Dr. A. Rix Laborat, Dunaj IX., Berggasse 17/O. Razpošilja se strogo diskretno. Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri Zlatem Jelenu, parfumerija A. Kanc in drogerija „Adrija“.

Važno poročilo. Ker je za časa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče kupiti najpotrebnejšega blaga, za obleke in perilo, za sebe ali otroke, se je odločil trgovec **I. N. Šostarič, Maribor, Gospodska ulica št. 5,** da bode kljub temu, da se je v tovarnah vse podražilo, prodajal vse ceneje kakor popreje. Platno druk in porhat po 36, 40, 50 in 56 vin. Volneno blago za obleko po K 1.—, 1'20, 1'50. Ker se veliko razproda, je dobili tudi velika množina lepih ostankov ki se veliko pod ceno prodajajo. Ceniki in vzorci se dobijo poštine prosto. Za neugajajoče se vrne denar. 455

„Morana“ je sredstvo proti vsakemu mrčesu; torej tudi proti ušvi golazni, katera muči vojake. Za uši se rabi na sledeči način: 1. Za glavo: Glava in lasje se dobro namažejo s tekočino in uši takoj izginejo že po prvi uporabi; radi zalege in gnjid je pa bolje večkrat mazati. 2. Za kraste, katere provzroča mrčes je najboljše, uliti nekaj tekočine „Morana“ na gnjili in bolni del, da se kraste popolnoma prepojijo s tekočino, da v krastah zakotani mrčes pogine. Krasta se začne celiti, ter se po par dneh popolnoma oluči. 3. Za mrčes v obleki je najboljše namazati život. Zmočiti je treba vse pregibe perila in obleke, kamor se mrčes skriva, ker potem izgine in pogine gotovo tudi zalega. 4. Ker je tekočina „Morana“ sestavljena le iz takih snovi, ki so človeškemu z dravju neškodljive, so v tekočini le take snovi, katere so proti nalezljivim kožnim boleznim. „Morana“ je tudi razkuževalno sredstvo zoper nalezljive bolezni. 5. „Morana“ je tudi izvrstno sredstvo proti ozeblini, bodisi na rokah ali nogah. Vojaki naj pomočijo ovitke (cunje ali nogavice) na nogah z tekočino, in kmalu splahne oteklina in rane hitro zacelijo. Roke se pa večkrat namaže in drgne. Ker je tekočina oljnata, brani život tudi pred mrazom, ter ni treba bogve koliko, zadošča prav mala količina. 6. Za stenice je pa najboljše namazati z malim čopičem mesta, kamor se zakota mrčes. Nekateri mislijo, da zadošča namazati posteljnjak, kar pa ne zadošča. Treba je namazati vse razpoke pohištva in v zidu, okvirje slik, okvirje vrat in sploh vse one predmete, kamor se skriva ta mrčes. 7. Za ščurke je pa treba z malo brizgalnico vbrizgati „Morano“ v razpoke ognjišča in zidu, kamor se skriva mrčes. „Morana“ ne škoduje ne predmetom, ne perilu in ne obleki, ker nima v sebi nikake razjedajoče kisline, ker je sestavljena brez kislin.

Opozarjamo na oglaš.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja Srečkovno zastopstvo 3, Ljubljana.

H. SUTTNER LJUBLJANA

ŠT. 5.

Največja razpošiljalna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine na vse kraje sveta. Zahtevajte moj najnovejši cenik, katerega dobite zastonj in poštine prosto.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Varstvena znamka „IKO“. Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Ni ga uničiti

kolesja Suttnerjevih ur, ker je samo iz najboljšega materiala najskrbnejše sestavljeno. — Dobra Suttnerjeva ura preživi pri navadni rabi tri na videzno cenejše bazarske ure. St. 410. Nikel ank. ran. Rosk. ura . K 4'10 . 500. Jednaka s sekundnim kazalcem . 5'50

Vsa Avstrija

pozna Jägerndorf kot eno največjih mest s tvornicami sukna v monarhiji. Dobava blaga (sukna) za moške in ženske obleke, kakor tudi šlezjskega platna naravnost od tvornice je za vsakogar velika prihranitev. Zahtevajte torej, da se Vam dokažejo brezplačno vzorci blaga, da se prepričate o zelo nizkih cenah in o izvrstni kakovosti blaga. Posebno ostanke prodajam po izredno nizkih cenah.

Razpošiljalnica - FRAN ŠMID -
Jägerndorf 38, Avstrijska Šlezija.

SUKNO PERILO OBLEKE ČEVLJE OSTANKE

in razno blago pošilja po najnižjih cenah
Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v CELJU, št. 341
Štajersko.

Zahtevajte zastonj cenik s slikami čez tisoče stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana, treba denar naprej poslati.

Natakarica

iščem službe, prevzamem gostilno tudi na račun. Govorim slovenski, nemški in laški ter nastopim lahko takoj ali pozneje. Ponudba pod „Marljiva in poštena“ na upravnishvo Teden-skih Slik.

Posestvo z gostilno s sobami za letoviščarje in lepouspevačo obrtjo, ki se da lahko v najem, se ceno in pod ugodnimi plačilnimi pogoji prodaja. Pisma na upravo tega lista pod „50.000 K“.

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir
rapravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V 3 tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 in 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las. Za gotovost se lamči. Zastopuje steklenica. Spričevila na razpolago.

PRIPOROČA SE
UMETNA KNJIGOVEZNICA
IVAN JAKOPIČ,
LJUBLJANA.

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 10

Special. trgovina za pletenine in trikotažo.

Velika zaloga različnega

perila za vojake

iz čiste volne in velblodje dlake in sicer: snežne kučme, sviterji, telovniki, triko-jopice in srajce, spodnje hlače, nogavice, sliperji, dokolenice, rokavice, različni ščitniki za vrat, prsa, kolena itd. Odeje iz velblodje dlake. Spalne vreče. Tetra perilo.

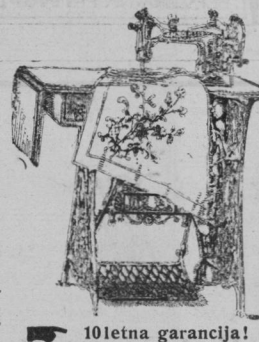
GRITZNER-JEV

šivalni stroj

najboljši sedanosti za rodbino in obrt.

Krasna oprema in lahek tek. - Pouk brezplačen v hiši.

Veze (štika), krpa nogavice in razno perilo.

10 letna garancija!

Edina tovarniška zaloga

JOS. PETELINC

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP št. 7
blizu frančiškanskega mostu, levo za vodo.
Zahtevajte cenik. Pridem tudi na dom zaradi dogovora.

Razredna loterija.

Razredna loterija.

Najsrečnejša poslovnica v Ljubljani.

Št. 68.435 zadela . . . K 30.000	Št. 157.211 zadela . . . K 10.000
Št. 130.19 zadela . . . K 10.000	Št. 68.425 zadela . . . K 5.000
Št. 19.987: 19.994, 46.292, 81.517, 85.174 zadele po . . . K 2.000	

Cena za novostopivše igralce:

1 srečka
K 160—

1/2 srečke
K 80—

1/4 srečke
K 40—

1/8 srečke
K 20—

Kdor se hoče udeležiti te dobičkapolne loterije, ta naj takoj naroči srečko pri spodaj navedeni loteriji.

Žrebanje 4. razreda že 9. in 11. marca.

Možnost dobitka je od razreda do razreda večja.

Ne zamudite igre v zadnjih dveh razredih!

Srečke se dobijo pri Poslovnici c. kr. razredne loterije

Ljubljanski

v Ljubljani Kreditni banki v Ljubljani

in njenih podružnicah v Celovcu, Gorici, Trstu, Celju in Splitu.

Cena za posestnika žreba prejšnjega razreda:

1 srečka
K 40—

1/2 srečke
K 20—

1/4 srečke
K 10—

1/8 srečke
K 5—

»SLAVIJA«

VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI.

451 REZERVNI FONDI K 65.000.000.—

Izplačane dohodnine in kapitalije K 129.965.804.25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vsežkozi slov. narodno upravo.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-
novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji,
kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim ško-
dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. — Uživa najboljše sloves, koder posluje.

ZAVARUJE TUDI PROTI VLOMU.

Vsa pojasnila daje: „Generalni zastop vzajemne
zavarovalne banke Slavije v Ljubljani“.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK. PRIMARJ. DR. FR. DERGANČ

Med

garantiran čisti narav-
ni čebelni med 5 kg
škati 9 K, 3 kg škati
lja 5-40 K pošilja 468

M. Ambrožič, Mojstrana, Gorenjsko.

Poslano.

G. pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani.

Moja soproga je zadnjega sinčka
s Sladinom „sladni čaj“ zredila. Fant
je poldrugo leto star, čvrst in močan
in ni bil še sploh nič bolan. Pri prej-
šnjih 3 otrocih je rabila razne redilne
moke, s kojimi ni niti približnega uspe-
ha imela. Sladin priporočam vsem
staršem. Spoštovanjem

Makso Kovač, c. kr. voj. uradnik.

V Pulju, 23. marca 1914. 284

450

Za vojake!

Toplo perilo, pletene telovnike, rokavice ter nepre-
močljive spalne vreče in druge vojaške potrebščine.

Za gospode!

Klobuke, perilo, kravate i. t. d.
Zadnje novosti pravkar došle.

Modna in športna trgovina
za gospode in dečke

J. KETTE

LJUBLJANA, Fran Josipa c. 3

V sedanjem času najzdravilnejša in najcenejša pijača je: Novi Silva vrelec
pošta Guštanj, Koroško. Razpošilja se po povzetju.

POZOR!

Nova „SILVA“ slatina močno
mozira in ostane čista in dobra!
Zahtevajte jo povsod! 417

Cena: 25 3/8 l steklenic 5 K, 25 1 1/2 l steklenic 9 K, 50 1/2 l steklenic 11 K
s steklenicami in zabojem vred, ki se nazaj vzame v račun.

Češplje

suhe od 5 kg naprej
razpošilja **A. OSET.**
Guštanj. (Koroško.)

MORANA

je najbolje darilo trpečemu vojaku.
Reši ga in brani nadležne golazni:
uši, stenic in vsakega mrčesa. Izvrstno
sredstvo je tudi proti ozeblini, hrastam
in vsaki kožni bolezni. — Naroča se:

M. Skrinjar, Trst
Via Castaldi 4. I.

Cena: Liter 4 K. 1/2 l 2 K. 1/4 l 1 K.

Da olajšamo odpošiljatev in troške,
pošljem naravnost na dotični stan vo-
jaka. Pošlje naj se denar in natančen
naslov dotičnega.

Morana je popolnoma prosta vsake
razjedajoče kisline, torej neškodljivo
človeškemu zdravju, tkanini i. t. d.

Razširjajte in berite „TEDENSKE SLIKE“ povsod!

KMETSKA POSOJILNICA

R. Z. Z. N. Z.

obrestuje hranilne vloge po

Hranilnih vlog: dvajset milijonov. Popolnoma varno

4³ | 0 |
4 | 0

LJUBLJANSKE OKOLICE

V LJUBLJANI,

brez vsakršnega odbitka

naložen denar.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Skrbite našim vrlim vojakom za toplo obleko!

Volnene in pavaljate obujke (Socken), golenice (Stutzen), dolge nogavice, snežne
havbe, zapestnice (šticke), bele jopice (tako zване gorenjske jopice), hlače, rokavice;

vse to je dobiti po režijskih cenah v

I. kranjski mehanično avtomatični tovarni pletenin in tkanin

DRAGOTIN HRIBAR
Ljubljana, Zaloska c. 14.

Naročnina za list »Tedsne Slike«; za Avstro-Ogrsko: 1/4 leta K 2.50, 1/2 leta K 5.— celo leto K 10.—; za Nemčijo: 1/4 leta K 3.50, 1/2 leta K 7.—
celo leto K 14.—; za ostalo inozemstvo. celo leto fr. 16.80. Za Ameriko letno 3.25 dolarjev. Naročnina za dijake in vojake celoletno 8 kron.
Posamezne šteč. 20 vin.

Uredništvo in upravništvo: Francišanska ulica št. 10, I. nadstropje.